

Θεματική ενότητα Γ' Γυμνασίου «Οικουμενικές αξίες και Λογοτεχνία»

**Δημιουργική γραφή
Συγγραφή ποιημάτων**

Γυμνάσιο «Βεργίνα» Λάρνακας

Αν θέλεις να λέγεις Άνθρωπος¹

Αν θέλεις να λέγεις Άνθρωπος
τους Λαιστρυγόνες και τους Κύκλωπες
τη Λερναία Ύδρα ποτέ μη φοβηθείς
γιατί εμπόδια πολλά θα βρεις.

Θα υπάρξουν κάποιες στιγμές
που την αγάπη σου θα χάσεις
γιατί επέλεγες τη λευτεριά
σ' όλο τον κόσμο να χαρίσεις.

Πάντα η πίστη σου για το Θεό
την καρδιά σου να αγκαλιάζει
κι αν ποτέ βρεθείς σε πειρασμό
να 'χεις δύναμη δρόμο σωστό να πάρεις.

Όλη μέρα τον ουρανό να βλέπεις
να προσμένεις τον άγγελο από ψηλά
με τα δώρα να κατέβει
δύναμη σε όλους να προσφέρει.

Μα αν ο άγγελος δε φανεί
ψάξε τότε και θα τον βρεις
αυτό τον άγγελο που είναι στη γη
και γνήσιο ουρανό μοιράζει.

Πάντοτε ν' αναζητάς τη γνώση
και τότε θα καταλάβεις
πως τίποτα πιο ωραίο
πως τίποτα πιο αληθινό
απ' τη ζωή δεν είναι.

Δέσποινα Σιάηλα, Γ1

Γυμνάσιο «Βεργίνα» Λάρνακας, 2013-2014

Διδάσκουσα: Χριστιάνα Ιωάννου

¹ Εμπνευσμένο από το ποίημα του Τάσου Λειβαδίτη «Αν θέλεις να λέγεις άνθρωπος» (από το διδακτικό εγχειρίδιο *Ο λόγος ανάγκη της ψυχής*, Γ' Γυμνασίου, τεύχος α', βιβλίο μαθητή, Υ.Α.Π. 2012, σ. 76).

Οι Μεγάλοι²

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν
το καλοκαίρι στον πόλεμο του '74.
Τα πρόσωπα που χάθηκαν
οι φρικτές εμπειρίες που έζησαν
η αγάπη που δεν πρόλαβαν να ζήσουν
η απότομη μετάβαση στην ενηλικίωση
το αλφαβητάρι κάτω από το θρανίο
τα όνειρα πεταγμένα κάπου στις ακτές της Μόρφου
Τις μέρες τους
αβέβαιες, κλεισμένοι στα αντίσκηνα,
στην ουρά περιμένοντας για ένα κομμάτι ψωμί.
Εμείς,
με τα όνειρα πλέον λιγοστά
περνώντας τη δική μας μάχη
κουβαλάμε μέσα μας
τους μεγάλους.

*Νατάσα Θεοδώρου, Άννα Χριστοδούλου,
Ζωή Ελευθερίου, Κατερίνα Σωτηριάδου,
Χριστιάννα Αναστάση, Γ6*

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν
αλλά και που έχασαν
στην εισβολή του '74.
Το σχολείο που δεν πρόφτασαν να τελειώσουν
το κορίτσι που δεν πρόφτασαν να αγαπήσουν
κι ένα ατέλειωτο όνειρο.
Τις μέρες τους,
σκοτεινές και μαύρες,
ξυπνώντας σε τέντες,
σε έναν καταυλισμό,
χωρίς κεραμίδι πάνω από το κεφάλι του
και χωρίς ελπίδα στον ορίζοντα.
Εμείς
κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας
τους μεγάλους.

*Θεόδωρος Γεωργίου, Χριστόδουλος Καβαλιέρου,
Δέσποινα Παρούτη, Καρολίνα Αδάμου, Γ6*

² Ποιήματα εμπνευσμένα από το ποίημα της Τζένης Μαστοράκη «Οι Μεγάλοι» (από το διδακτικό εγχειρίδιο *Ο λόγος ανάγκη της ψυχής*, Γ' Γυμνασίου, τεύχος β', βιβλίο μαθητή, Υ.Α.Π. 2013, σ. 172).

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν
στην τουρκική εισβολή.
Τα παιδικά όνειρα μέσα στα αντίσκηνα
οι χειρόγραφες ασκήσεις μαθηματικών
πάνω στα γόνατα
η υπομονή στη σειρά για ένα κομμάτι ψωμί
Τις μέρες τους
με μια φωτογραφία στο χέρι
Τα καλοκαίρια
με τις πολλές ψείρες
και τα τραγούδια των '70s.
Ζωή σε σπίτια
για πολυμελείς οικογένειες.
Εμείς
κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας
τους μεγάλους.

*Αθηναίος Σεργίου, Τάσος Τσιερκέζος,
Θεόδωρος Φωτιάδης, Κυριάκος Κώστα, Γ6*

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν
στην εισβολή του '74.
Τα αγκάθια στα πόδια τους
καθώς παίζαν στις αλάνες.
Το σπίτι κι η γη
που αποχαιρέτησαν
φεύγοντας κατατρεγμένοι.
Τους εγκλωβισμένους π' ακόμα
πολεμούν
για τα κατακτημένα όνειρά τους.
Τη δίψα τους για επιστροφή.
Μια δύναμη, μια προσευχή,
μια επιθυμία για ζωή.
Εμείς,
κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας
τους μεγάλους.

*Παναγιώτης Παφίτης, Χρίστος Νικοδήμου,
Κωνσταντίνα Λαού, Άντρη Θεμιστοκλέους, Γ7*

Οι μεγάλοι
κουβαλούν μέσα τους
τους δικούς τους μεγάλους
που έζησαν και υπήρξαν στην εισβολή
Τα παιχνίδια που δεν έπαιξαν
Τις γνώσεις που δεν έμαθαν
Τις σχέσεις που δεν έκαναν
Τότε
με μετρημένες μέρες
και με λιγοστό φαγητό
Η ελευθερία
γραμμένη με αίμα στον τοίχο
που ξεθωριάζει
κάθε χρόνο που περνά
σαν τα όνειρα
που έκαναν παιδιά.
Εμείς,
δε ζήσαμε ακόμα.
Έχουμε απλά μέσα μας
τους μεγάλους.

*Ζαχαρίας Κωμοδρόμος, Αντρέας Θεοδοσίου,
Τάσος Σαμάρας, Ευτύχιος Βορόνοβ, Γ7*

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν
στον πόλεμο του '74
Το κορίτσι που δε γεύτηκε την ομορφιά του φιλιού
τον πατέρα που δεν είχε να ταΐσει τα παιδιά του
το πρώτο ξύρισμα των αγοριών
τη Χιώτισσα του Βασίλη Μιχαηλίδη
την αρρώστια που τους τυραννούσε
τις παραλίες της Αμμοχώστου
τα βότσαλα που ομορφαίνουν την άμμο
Τις μέρες τους
κρυμμένοι στις παράγκες
Το κλειδί του σπιτιού τους
που σημαδεύει εκείνο το καλοκαίρι.
Εμείς
κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας
τους μεγάλους.

*Κωνσταντίνος Κοντολεύτερος, Μάριος Αχιλλέως,
Βικτώρια Διάκος, Αντριάνα Χριστοφόρου, Γ7*

Οι μεγάλοι

Τι να έζησαν οι μεγάλοι;

Τι να έχουν κλειδωμένο στην καρδιά τους οι
μεγάλοι;

Τα αμέτρητα ανεκπλήρωτα όνειρα
και τις χαμένες ελπίδες

τότε που οι καιροί ήταν δύσκολοι

Η δίψα που έφτανε ως το μεδούλι
η πείνα η μόνη τους ανησυχία.

Τις μέρες εκείνες

όλη τους η ζωή

Τις μέρες εκείνες

το πικρό παράπονο

Τις μέρες του πολέμου

ο πόνος στα μάτια των ανθρώπων.

Εμείς

κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας

τους μεγάλους.

Οι δικοί μου «μεγάλοι» έχουν πάντα μέσα τους

τις δικές τους αναμνήσεις όπως κι εγώ,

που τις γράφω τώρα εδώ!

Θυμούνται την πιο παλιά, γλυκιά ζωή

που τώρα πια έχει χαθεί.

Θυμούνται το τραπέζι που κάθονταν όλοι,

γύρω-γύρω λέγοντας αστεία

και κάποτε-κάποτε καμιά ιστορία.

Όλοι χαρούμενοι και ξέγνοιαστοι το καλοκαίρι

που όμως άσχημα τους έχει σημαδέψει.

Μια βόμβα και μια σειρήνα ακούγονται

και τότε όλα τα όνειρα σβήνονται!

Και οι άνθρωποι τα άφησαν όλα,

για να ζήσουν έστω ακόμα μία ώρα!

Όμως κατάντησαν πρόσφυγες, αγνοούμενοι και
εγκλωβισμένοι

χωρίς υπόλοιπη ζωή ευτυχισμένη!!!

Μαρία Κυθραιώτου, Άνθια Κοντονικόλα,

Χρίστος Ανδρέου, Μιχάλης Μιχαήλ, Γ7

Δέσποινα Χαραλάμπους, Γ5

Οι μεγάλοι μέσα τους κουβαλάνε
της προσφυγιάς τον πόνο
του '74 την 20ή Ιουλίου,
που δεν ξεχνιέται μέσα από τον χρόνο.

Οι μεγάλοι κουβαλάνε πάντα μέσα τους τη θάλασσα
που δεν πρόφτασαν να πάνε εκείνη τη μέρα του καλοκαιριού
και το ασταμάτητο κλάμα ενός παιδιού.

Οι μεγάλοι κουβαλάνε πάντα μέσα τους
τις κατεστραμμένες εκκλησιές και τα μνημεία
και τις θλιμμένες ψυχές των γυναικών
που θυμούνται του Αττίλα τη βία.

Οι μεγάλοι κουβαλάνε πάντα μέσα τους
του φόβου και του τρόμου τις φωνές
και το κτύπημα της σφαίρας στα στήθια,
τον πόνο, τις κραυγές.

Οι μεγάλοι κουβαλάνε πάντα μέσα τους,
των μαχητικών αεροπλάνων τον ήχο,
και το σφύριγμα των βομβών
που έπεφταν και έριχναν του σπιτιού τον τοίχο.

Οι μεγάλοι κουβαλάνε πάντα μέσα τους
των συγγενών το κλάμα,
των αιχμαλώτων τους γονιούς
που αντέχουν τέτοιο πράγμα.

Οι μεγάλοι κουβαλάνε πάντα μέσα τους
του Νταλάρα το «Καρτερούμεν»
και ελπίζουν πως μαζί
μια άσπρη μέρα όλοι θα δούμε!

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το αναπάντητο ΓΙΑΤΙ,
βουίζει ακόμα εκείνη η σειρήνα,
που ράγισε τις καρδιές τους σα γυαλί.

Πάντα μιλούν για τη δικιά τους κατοχή,
δάκρυα, οργή και πόνος στην ψυχή,
για τον Τούρκικο Αττίλα, θρήνος μια ζωή.

Τις μέρες τους
πέρασαν σε αντίσκηνα,
περιμένοντας
να φάνε σε συσσίτια.

Μα δεν τα βάζουν κάτω,
όλο και νοσταλγούν,
τον δικό τους τόπο, τον επιθυμούν.

Οι μεγάλοι
αγωνίζονται κάθε μέρα για το δικό μας το καλό,
να μεγαλώσουν τα παιδιά τους
και να δουν για μια φορά καλό καιρό.

Εμείς μέσα μας
τους μεγάλους κουβαλάμε
όπως κι αυτοί έτσι κι εμείς
ελπίζουμε μια μέρα ξανά στον τόπο μας να πάμε.

Συνέσιος Φωτίου, Γ5

Χιόνια Φωτίου, Γ5

Οι δικοί μας οι μεγάλοι
κουβαλούν κι αυτοί μέσα τους ένα παιδί
το παιδί που υπήρξαν στην εισβολή
τα παιχνίδια με τα οποία δεν πρόλαβαν να παίξουν
το κορίτσι που δεν πρόφτασαν να ερωτευτούν
τα χαρούμενα τραγούδια που δεν μπόρεσαν να τραγουδήσουν
το σχολείο που δεν πρόφτασαν να τελειώσουν
το σπίτι όπου δεν πρόλαβαν να ζήσουν
μα και την ανασφάλεια, τον φόβο και την αγωνία
που τους έκαναν να ζήσουν!
Τους συγγενείς που έχασαν,
τον κόσμο που είδαν να υποφέρει,
την πατρίδα τους που είδαν να καταστρέφεται.
Εμείς
κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας τους μεγάλους.

Κατερίνα Κώστα, Γ5

Οι μεγάλοι κουβαλούν πάντα μέσα τους
τον πόθο της επιστροφής στην πατρίδα.
Τον ήχο των εχθρικών αεροπλάνων
και τις βόμβες που φέραν την καταστροφή.
Τον πόνο και τις κραυγές των στρατιωτών,
αλλά και του άμαχου κόσμου
που προσπαθούσε
να κρυφτεί στα κρυφά μονοπάτια.
Τις μέρες τους, όταν έψαχναν ένα μέρος να μείνουν
αλλά και την καταγάλανη θάλασσα όπου μέσα της
μπορούσες να διαβάσεις μόνος σου την απεραντοσύνη.
Εμείς κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας
τους μεγάλους.

Μαρία Διονυσίου, Γ5

Οι μεγάλοι, οι γονείς, οι θείοι και συγγενείς
δεν ξεχνούν, θυμούνται.
Θυμούνται τις τραγικές μέρες του '74
θυμούνται εκείνους τους βομβαρδισμούς
θυμούνται τις μέρες και νύκτες κάτω από τα δέντρα
θυμούνται κείνες τις μέρες που περιμένουν σε σειρά
για ένα κομμάτι ψωμοτύρι, λίγο λάδι, μια κονσέρβα.
Μια γυναίκα, τη Χριστοδούλα, να πεθαίνει
κάτω από μian ελιά αβοήθητη.
Θυμούνται τους γονείς που έτρεχαν στις εκκλησίες
να βαφτίζουν μαζικά τα μωρά τους,
μήπως και ένα τούρκικο βόλι τα πάρει απ' τη ζωή αβάφτιστα,
θυμούνται στιγμές συγκλονιστικές.
Δεν ξεχνούν τον ξεριζωμό
διηγούνται και διηγούνται ακατάπαυστα για κείνο το κακό.
Κι εμείς ακούμε με το στόμα ανοιχτό.
Τα προβλήματά τους γίνονται προβλήματά μας
και πεισματικά κάνουμε όρκο,
όρκο μεγάλο πως δε θα ξεχάσουμε,
θα μείνουμε προσηλωμένοι στο ιερό καθήκον
του αγώνα για επιστροφή.

Έλενα Χαραλάμπους, Γ5

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν
στον πόλεμο του '74
το δέντρο που δεν πρόλαβαν
να δουν να μεγαλώνει,
την κούκλα της οποίας ακόμα ψάχνουν
το χαμένο της πόδι.
Έναν αγιάτρευτο καημό για το τελευταίο
χαμόγελο του πατέρα,
την τελευταία αγκαλιά της μητέρας.
Οι μέρες τους μετρημένες
σαν τις ελιές στην ποδιά της γιαγιάς, νόμιζαν,
κι ένα σπίτι, μια ζωή
που να φωνάζει ελευθερία.
Εμείς
κουβαλούμε, απλούστατα, μέσα μας
τους μεγάλους.

Ειρήνη Στυλιανού, Γ5

Οι μεγάλοι του '74
έχουν ζήσει τη ζωή στα τέσσερα,
πολεμούσαν για την ελευθερία τους
και στο τέλος παρέδωσαν τα όπλα τους.
Έχουν ζήσει τον πόνο του πολέμου,
του διχασμού της Κύπρου.
Με όλα αυτά όμως οι μεγάλοι
είναι και παιδιά και μεγάλοι.
Κουβαλούν ακόμη το παιδί μέσα τους
και έχουν πίστη στο Θεό για τα «μέσα» τους.
Οι μεγάλοι θέλουν να δουν την Κύπρο ελεύθερη
πριν οι ίδιοι φύγουν απ' τη ζωή.
Οι μεγάλοι του '74 πολέμησαν για εμάς
τα παιδιά της σημερινής εποχής μας.

Μαριάννα Πρωτοπαπά, Γ5

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν
στον πόλεμο του 1974,
που δεν πρόφτασαν
καν να καταλάβουν
τι είχε γίνει
στα παιδικά τους χρόνια,
που αναγκάστηκαν
να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους
και να γίνουν πρόσφυγες.
Τώρα προσπαθούν να επιβιώσουν
με τους νέους τρόπους ζωής.
Εμείς τους κουβαλάμε απλούστατα
στο μυαλό μας και τους θυμόμαστε.

Γιώργος Διάκος, Γ5

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
το παιδί που υπήρξαν πιο παλιά
το παιδί που έπαιζε ξέγνοιαστα
χωρίς το άγχος της δουλειάς
το παιδί που έτρεχε στην αγκαλιά της μαμάς
για προστασία και μια αγκαλιά
τα όνειρα που έκαναν παλιά
Εμείς
έτσι ξέρουμε τους νέους
της προηγούμενης γενιάς.

Μύρια Σωκράτους, Γ5

Οι μεγάλοι κουβαλούν πάντα μέσα τους
τον καιρό που παίζαν στις γειτονιές ως αργά
Τα λίγα χρήματα που τους έδιναν οι γονείς τους
για να αγοράσουν καραμέλες
την έντονη μυρωδιά από τα φρέσκα ψάρια
που έφερνε στο σπίτι ο πατέρας.
Τα χειροποίητα κεντήματα της μαμάς
Τα μεγάλα όνειρα που είχαν για ν' αλλάξουν τον κόσμο
Τον αυστηρό δάσκαλο με τη βέργα.
Εμείς
κουβαλάμε, απλούστατα, μέσα μας τους μεγάλους;

Έλενα Σαχπατζίδου, Γ1

Οι μεγάλοι
πάντοτε σκέφτονται
τα παιδικά τους χρόνια
παρακαλούν να
βρίσκονται στη θέση μας
μακριά απ' το
στρες και τη δουλειά...

Γιώργος Κακούσης, Γ5

Οι μεγάλοι κουβαλούν πάντα μέσα τους
τα χαμένα όνειρα που έκαναν όταν ήταν παιδιά
που ποτέ δεν κατάφεραν να πραγματοποιήσουν
Σκόρπια όνειρα για μια καλύτερη ζωή, πλούτη και δόξα
σε έναν κόσμο που πρέπει να πατάς πριν σε πατήσουν,
σε έναν κόσμο, ο κόσμος «των μεγάλων» όλο υποσχέσεις.
Όλοι κουβαλούν μέσα τους τους μεγάλους.

Γιασμίν Στυλιανού, Γ1

Οι μεγάλοι
κουβαλούν πάντα μέσα τους
τις παιδικές αναμνήσεις του πολέμου
τα δύσκολα χρόνια που έζησαν
τη φτώχεια, την πίκρα, το παράπονο,
τις ωραίες όμως περιπέτειές τους
και την ξέγνοιαστη ζωή τους,
τα δροσερά καλοκαίρια στην ύπαιθρο.
Όνειρα πολλά και μεγάλα
αναμνήσεις που έρχονται πάντοτε στη μνήμη τους
με χαρά
κι εμείς, τα παιδιά, οι απόγονοί τους,
έχουμε μέσα στην καρδιά μας.

Δέσποινα Παπακώστα, Γ1

Οι μεγάλοι κουβαλούν πάντα μέσα τους
προσδοκίες και όνειρα που είχαν για μια καλύτερη ζωή
γι' αυτούς και τα παιδιά που θα έκαναν
Μπορεί αυτώνών η παιδική ζωή να είχε καταστραφεί
από τα κακά του πολέμου
αλλά δεν ήθελαν τα παιδιά τους να πάθουν τα ίδια
Έτσι κι έγινε
μεγάλωσαν έκαναν παιδιά
και έκαναν πραγματικότητα
τις προσδοκίες και τα όνειρα
που κουβαλούσαν πάντα μέσα τους από μικρά!
Όλοι κουβαλούν πάντα μέσα τους τους μεγάλους!

Μαρίνα Μάρκου, Γ1

Περπατώντας στα χνάρια σας θα έβλεπε κάποιος ότι
το χαμόγελο το ξέρετε
χωρίς όμως να ξέρετε τι είναι το παιχνίδι.
Που παιδική ηλικία δεν είδατε ποτέ
που απ' τα οκτώ δουλεύατε
που απ' τα οκτώ αναγκαστήκατε να ωριμάσετε
που την ορφάνια βιώσατε από μικροί
που μεγαλώσατε σε ένα φτωχόσπιτο
που τρώγατε ψωμί, ελιά και πίκρα
που ζήσατε τον πόλεμο.
Εσείς που δε γευτήκατε τη γλύκα της νιότης
που σας στερήσαν το ιδανικό μιας λεύτερης πατρίδας.

Είστε οι ίδιοι όμως που μάθατε να ζείτε
να ορθοποδήσετε
να ιδρώσετε για ένα κομμάτι ψωμί
να κάνετε οικογένεια
να κτίσετε σπιτικό.
Μα πάνω απ' όλα συνεχίζετε να χαμογελάτε
κι αυτό σας κράτησε δυνατούς.
Περπατώντας στα χνάρια σας
θα μάθουμε τι θα πει ζωή.
Θα μάθουμε να χαμογελούμε στη δυστυχία.
Θα μάθουμε να ορθοποδούμε στη δυσκολία.
Και ας μην έχουμε ούτε την ελευθερία.

Νικόλας Χριστοφόρου, Γ1

Γυμνάσιο «Βεργίνα» Λάρνακας, 2013-2014

Διδάσκουσα: Φωτεινή Θεοδούλου